

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра русской литературы

ГАО ИМЭН

**ОБРАЗНАЯ СИСТЕМА В ПОЭМЕ Г. АЛЕКСЕЕВА
«ЖАР-ПТИЦА»**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук,
доцент Л. В. Камлюк-Ярошенко

Допущена к защите

«__» _____ 2025 г.

Зав. кафедрой русской литературы
кандидат филологических наук, доцент Т. П. Сидорова

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

ГАО ИМЭН

Образная система в поэме Г. Алексеева «Жар-птица»

Дипломная работа 46 с., 37 источников.

ГЕННАДИЙ АЛЕКСЕЕВ, ПОЭМА «ЖАР-ПТИЦА», БЛОКАДНЫЙ ЛЕНИНГРАД, ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ОБРАЗ, ОБРАЗНАЯ СИСТЕМА, СИМВОЛИКА, ФОЛЬКЛОРНЫЕ МОТИВЫ, МИФОЛОГИЗМ, ДЕКОНСТРУКЦИЯ

Материал исследования – поэма Г. Алексеева, посвящённая событиям блокады Ленинграда.

Объект исследования – образная система поэмы.

Предмет исследования – образ Жар-птицы и его сюжетообразующее, смысловое и функциональное воплощение в поэтическом тексте.

Цель исследования – выявить специфику символического, структурного и эмоционального функционирования образа Жар-птицы в поэме Г. Алексеева, раскрыть его роль в формировании авторской концепции жизни, памяти и трагедии.

Задачи исследования:

1. Выявить культурные и мифопоэтические истоки образа Жар-птицы и их трансформацию в тексте поэмы;
2. Раскрыть семантику образа в контексте сюжета о трагедии блокадного Ленинграда;
3. Определить лексико-стилистические, синтаксические и фонетические средства, задействованные для создания и развития образа;
4. Указать философские и эстетические доминанты поэмы, связанные с образом Жар-птицы.

Методология исследования основывается на комплексном подходе: используется метод структурно-семантического анализа, элементы мифопоэтического и герменевтического анализа, приёмы лингвостилистического разбора художественного текста.

Научная новизна исследования заключается в том, что поэма Г. Алексеева вводится в фокус анализа как произведение, обладающее высокой степенью символической сложности, в котором образ Жар-птицы рассматривается не как декоративный элемент или сказочный мотив, а как многофункциональный художественный и философский знак. Впервые проводится детальное исследование поэтической структуры образа Жар-птицы в связи с контекстом блокады, выявляется его идейно-эмоциональная эволюция в пространстве текста.

РЭФЕРАТ

ГАО ІМЭН

Вобразная сістэма ў паэме Г. Аляксеева «Жар-птушка»

Дыпломная работа 46 с., 37 крыніц.

ГЕННАДЗЬ АЛЯКСЕЕЎ, ПАЭМА «ЖАР-ПТУШКА», БЛАКАДНЫ ЛЕНІНГРАД, МАСТАЦКІ ВОБРАЗ, ВОБРАЗНАЯ СІСТЭМА, СІМВОЛІКА, ФАЛЬКЛОРНЫЯ МАТЫВЫ, МІФАЛАГІЗМ, ДЭКАНСТРУКЦЫЯ

Матэрыял даследавання – паэма Г. Аляксеева, прысвечаная падзеям блакады Ленінграда.

Аб’ект даследавання – вобразная сістэма паэмы.

Прадмет даследавання – выява Жар-птушкі і яго сюжэтаўтваральнае, сэнсавое і функцыянальнае ўвасабленне ў паэтычным тэксце.

Мэта даследавання – выявіць спецыфіку сімвалічнага, структурнага і эмацыйнага функцыянавання выявы Жар-птушкі ў паэме Г. Аляксеева, раскрыць яго ролю ў фарміраванні аўтарскай канцэпцыі жыцця, памяці і трагедыі.

Задачы даследавання:

1. Выявіць культурныя і міфапаэтычныя вытокі вобраза Жар-птушкі і іх трансфармацыю ў тэксце паэмы;

2. Раскрыць семантыку выявы ў кантэксце сюжэту аб трагедыі блакаднага Ленінграда;

3. Вызначыць лексіка-стылістычныя, сінтаксічныя і фанетычныя сродкі, задзейнічаныя для стварэння і развіцця вобраза;

4. Указаць філасофскія і эстэтычныя дамінанты паэмы, звязаныя з вобразам Жар-птушкі.

Метадалогія даследавання грунтуецца на комплексным падыходзе: выкарыстоўваецца метада структурна-семантычнага аналізу, элементы міфапаэтычнага і герменеўтычнага аналізу, прыёмы лінгвастылістычнага разбору мастацкага тэксту.

Навуковая навізна даследавання заключаецца ў тым, што паэма Г. Аляксеева ўводзіцца ў фокус аналізу як твор, які валодае высокай ступенню сімвалічнай складанасці, у якім выява Жар-птушкі разглядаецца не як дэкаратыўны элемент або казачны матыў, а як шматфункцыянальны мастацкі і філасофскі знак. Упершыню праводзіцца дэталёвае даследаванне паэтычнай структуры выявы Жар-птушкі ў сувязі з кантэкстам блакады, выяўляецца яго ідэйна-эмацыйная эвалюцыя ў прасторы тэксту.

ABSTRACT

GAO IMEN

The System of Imagery in Gennady Alekseev's Poem *The Firebird*

Diploma thesis 46 pages, 37 sources.

GENNADY ALEKSEEV, THE POEM «THE FIREBIRD», BESIEGED LENINGRAD, ARTISTIC IMAGE, SYSTEM OF IMAGERY, SYMBOLISM, FOLKLORIC MOTIFS, MYTHOPOETICS, DECONSTRUCTION

The material of the study is G. Alekseev's poem dedicated to the events of the Siege of Leningrad.

The object of the research is the system of imagery in the poem.

The subject of the research is the image of the Firebird and its plot-forming, semantic, and functional embodiment in the poetic text.

The aim of the study is to identify the specifics of the symbolic, structural, and emotional functioning of the Firebird image in G. Alekseev's poem and to reveal its role in shaping the author's concept of life, memory, and tragedy.

Research objectives:

1. To identify the cultural and mythopoetic origins of the Firebird image and their transformation in the text of the poem;
2. To reveal the semantic significance of the image in the context of the Siege of Leningrad;
3. To determine the lexical-stylistic, syntactic, and phonetic devices used to construct and develop the image;
4. To identify the philosophical and aesthetic dominants of the poem related to the Firebird image.

The methodology of the research is based on an integrated approach: it employs structural-semantic analysis, elements of mythopoetic and hermeneutic analysis, as well as techniques of linguistic and stylistic interpretation of the literary text.

The scientific novelty of the study lies in the fact that Alekseev's poem is brought into analytical focus as a work of high symbolic complexity, in which the image of the Firebird is not treated as a decorative or fairy-tale motif, but as a multifunctional artistic and philosophical sign. For the first time, a detailed analysis is conducted of the poetic structure of the Firebird image in the context of the siege, revealing its ideological and emotional evolution within the space of the text.